

DESOBEDIÈNCIA CIVIL ÉS EL QUE ENS QUEDA

UNA VISIÓ DES DELS EUA

CHRIS HEDGES

es.wikipedia.org/wiki/Chris_Hedges

Per a Chris Hedges (Vermont, EUA 1956) tot va començar a Amèrica Llatina: “Als anys vuitanta hi havia massa repressió en aquells països. Els esquadrons de la mort mataven entre 700 i mil persones al mes a El Salvador. Ríos Montt massacrava centenars de persones, d’un sol cop, poble rere poble a Guatemala. Pinochet va derrocar un govern elegit democràticament i va instal·lar una dictadura militar. Les juntes argentines estaven ‘desapareixent’, més de 30 mil dels seus ciutadans... Era un moment històric en què els actes repressius –amb el suport del govern del meu país– eren tan atroços i indignants que resultaven difícils d’ignorar per a qualsevol persona responsable”. Jove reporter, va voler “ cercar un sentit” a allò que estava passant i “donar veu als que resistien”, cobrint les guerres centreamericanes, en una carrera de dues dècades de corresponsal de guerra a més de 50 països. És Premi Mundial de Periodisme de Drets Humans (Amnistia Internacional), millor periodista online –el 2009 i 2011– per Los Angeles Press Club i molts altres premis.

Com va modelar les teves opinions aquesta experiència a les zones de guerra del planeta?

Essent a guerres com la d’El Salvador, i després a llocs com Gaza, Palestina... em vaig veure forçat a confrontar els mecanismes de l’imperi. Com funciona, què fa, i la diferència entre allò que fa i allò que diu que fa. Quan ets al terreny la idea que els EUA tenen algun interès en dur la democràcia a països com l’Iraq queda despullada com una mentida.

I veus la feina bruta de l’imperi, com s’empra una violència i opressió horroroses per obtenir poder i, en darrera instància, guanys econòmics. O el robatori dels recursos naturals, o la dominació d’Amèrica Llatina, imposant-hi dictadors com Somoza o Pinochet perquè estaven disposats a oprimir la seva pròpia gent i permetre que corporacions nord-americanes saquegessin els recursos dels seus països.

La meua experiència en aquests llocs va ser una mena d’educació, em va ensenyar moltíssim sobre el meu país, allò que ha estat, allò que ha fet, i la diferència entre allò que creiem ser i allò que realment som.

No sóc pas un pacifista. Crec que hi ha moments en què la repressió és tan intensa que no queda cap més opció. Per a mi, la violència sempre és tràgica. Però, tot i així, hi ha moments en l’existència humana en els quals hom té el dret de defensar-se.

Has descrit la vida d’una manera freudiana, com una lluita entre Tànatós i Eros...

Freud tenia raó: tant en l’àmbit individual com de societat humana contra les forces de la vida i la mort: Eros, l’amor, i Tànatós, l’instint de la mort. Crec que,

sempre, una de les dues predomina.

Si hagués de descriure la cultura nord-americana, diria que està obsessionada amb la mort. Tant en termes d’ús de força letal per expandir l’imperi, com en l’assalt a l’ecosistema, un assalt que té el potencial de destruir la vida humana en nom del guany. Avui, les forces de la mort estan encarnades en companyies com Exxon Mobil, que donen més importància als seus guanys que a la santedat de la vida. I les persones que abracen la guerra estan, en essència, abraçant la mort.

Ens podries explicar que passa a la societat nord-americana i com afecta la resta del món?

Els EUA s’han transformat en allò que el filòsof polític Sheldon Wolin anomena un sistema de “totalitarisme invertit”. No és pas el totalitarisme clàssic: no s’expressa a través d’un demagog o un líder carismàtic, sinó que ho fa a través de l’anonimat de l’Estat corporatiu. En un règim totalitari clàssic hi ha un partit que enderroca una estructura en descomposició i la reemplaça amb una altra estructura. En el totalitarisme invertit tenim forces corporatives que es presenten com a lleials a la Constitució, a la política electoral, i a la iconografia i el llenguatge del patriotisme nord-americà, però que internament s’han apoderat de tots els fils del poder, deixant la ciutadania impotent. En poques paraules, han dut a terme un cop d’Estat en càmera lenta.

Dins del sistema polític nord-americà, per exemple, no hi ha manera de votar en contra dels interessos de Goldman Sachs. Ni Obama ni el Partit Republicà desafiaran aquests interessos. Això és, en essència, en

el que ens hem convertit. I precisament perquè el ciutadà és ara impotent, estem veient una canibalització del país: aproximadament un terç dels nord-americans viu en una categoria anomenada pobresa o “propera a la pobresa”. I la situació cada vegada és pitjor.

A mesura que els sindicats es desmantellen, desapareixen els mecanismes mitjançant els quals es defensa la ciutadania i la classe obrera. La societat s'està convertint en una tirania oligàrquica, en la qual un petit percentatge controla la riquesa i el poder, i escriu les seves pròpies lleis i regulacions.

Per descomptat, part dels objectius de l'Estat corporatiu passen per negar-nos l'habilitat d'entendre què està passant. Ho podem veure amb la persecució a Bradley Manning o Julian Assange de Wikileaks. Ho podem veure amb la recent presa de dos mesos de registres telefònics de l'agència de notícies Associated Press. Ho veiem amb l'ús de la Llei d'Espionatge contra els que destapen els escàndols governamentals (whistleblowers). Ho veiem amb l'ús d'una llei (*FISA Amendments Act*) que retroactivament legalitza coses que la nostra Constitució declara il·legals, com les punxades telefòniques sense ordre judicial i les escoltes a desenes de milions de ciutadans.

Sabem, a més, que la nostra informació personal s'emmagatzema a perpetuïtat en supercomputadores a Utah, i que la secció 1021 de la *National Defense Authorization Act* permet a l'exèrcit capturar ciutadans nord-americans considerats “terroristes” i tancar-los indefinidament i sense el degut procés en instal·lacions militars.

El llenguatge en el qual estava escrita aquesta secció donava marge per a altres coses, cosa per la qual vaig demandar el president i vaig guanyar la demanda. L'administració va apel·lar, i estem esperant el resultat. Però totes aquestes coses, juntes, indiquen que en aquests moments la democràcia nord-americana és una ficció.

La situació, a més, s'agreuja pel que anomenen la “traïció dels intel·lectuals”...

Els intel·lectuals s'han venut. Han trobat maneres de posar el seu talent al servei de l'Estat corporatiu. No desafien les estructures de poder, s'amaguen rere disciplines acadèmiques arcanes, amb el seu propi argot, convertint-se en figures que no contribueixen al bé comú ni a l'enriquiment del discurs civil. És una bona manera d'aconseguir una càtedra de deu anys i

un sou de 180 mil dòlars anuals a la Universitat de Princeton, però de cares a la societat ets completament irrellevant.

I els mitjans?

Els mitjans estan completament corporativitzats. Es van vendre. Mitja dotzena de corporacions controlen allò que els nord-americans veuen i escolten, i imposen una mena d'uniformitat d'opinió insulsa de manera molt efectiva. I si t'atreveixes a parlar obertament sobre les estructures de poder, com fan Noam Chomsky o Ralph Nader, si desafies la manera com estan construïdes aquestes estructures, i desafies el crim i les activitats il·lícites a nivell corporatiu, et converteixes en un pària. Et treuen del sistema, i la teva veu no es torna a escoltar.

Parles del “mite del progrés humà”... Per què costa tant sortir d'aquest paradigma?

Perquè aquesta és la visió utòpica. La realitat mai és un impediment per allò que volem, que és tenir més i sense cap cost. Per descomptat, és el progrés industrial i tecnològic el que està matant el planeta. Aquesta veritat és extremadament difícil d'acceptar per qualsevol, sobretot per la gent del món industrialitzat, addicta a aquest estil de vida.

Coneixem els fets del canvi climàtic. Són aquí. I tot i així, observem dues menes d'autoengany; uns diuen que el canvi climàtic no existeix, i d'altres asseguren que podem adaptar-nos-hi... cap dels dos és cert. La meua experiència és que els éssers humans tenen gran dificultat per entendre com n'és de fràgil el món del seu voltant, que fàcil que es pot arribar a col·lapsar, i com n'arribem a ser de vulnerables fins que això s'esdevé.

Què n'esperes dels propers anys?

Crec que veurem més i més gent adonant-se del que està succeint. Veurem l'ascens de moviments com Occupy i, alhora, veurem un augment de la força de repressió per part de l'aparell de seguretat i vigilància, que intentarà destruir totes les formes de resistència.

Ho veurem a nivell mundial?

L'Estat corporatiu és mundial: no té lleialtat envers cap nació o Estat. Si els treballadors de Mèxic s'organitzen perquè els pugin els sous, s'enduran les fàbriques a Bangladesh. La desobediència civil és l'única cosa que ens queda. Això és tot. A menys que reconstruïm moviments que desafïin les estructures de poder, estem perduts.